

Foto: Linda Mickelson/IKON

Barnkonsekvensanalys

Bilaga till församlingsinstruktion i Nederluleå församling 2015

DOKUMENT			SIDA
Barnkonsekvensanalys			2(21)
UPPRÄTTAT AV	DATUM	DOKUMENTBETECKNING	VERSION
Marina Lundberg	2015-04-09		1.1

Innehållsförteckning

Inledning	3
Kartläggning	4
Beskrivning	10
Analys	11
Slutsatser	13
Bilagor	15

DOKUMENT			SIDA
Barnkonsekvensanalys			3(21)
UPPRÄTTAT AV	DATUM	DOKUMENTBETECKNING	VERSION
Marina Lundberg	2015-04-09		1.1

INLEDNING

Vi lever i ett land som har ratificerat FN:s barnkonvention. Sverige har med andra ord godkänt barnkonventionen som lägger ett tydligt fokus på barns rättigheter. Regeringen måste arbeta för att den ska bli alla barns verklighet i Sverige.

Kyrkomötets beslut om barnkonsekvensanalys

Svenska kyrkans kyrkomöte beslutade 2012 att barnkonsekvensanalys ska göras på stifts-pastorats- och församlingsnivå. Innan en verksamhet fattar beslut behöver man undersöka/utreda hur barnen kan påverkas och pröva vad som är barnens bästa. En förhandsprövning av konsekvenser som ett beslut kan få för berörda barn/ungdomar kallas barnkonsekvensanalys (BKA).

Kyrkomötets beslut ligger i linje med barnkonventionen. Det innebär att:

- Varje beslut som fattas av kyrkoråd och ledningsgrupp ska prövas med hjälp av barnkonsekvensanalys. Församlingsinstruktionen är ett av flera strategiska beslut som kräver en omfattande och särskild barnkonsekvensanalys.
- Löpande beslut i all verksamhet ska ha barnens bästa i fokus, barnrättsperspektiv. En systematiserad skriftlig barnkonsekvensanalys krävs inte.

Församlingsinstruktionen

Församlingsinstruktionen (FIN) är församlingens strategiska vägval kommande år. Luleå stift har förordat att barnkonsekvensanalys i församlingsinstruktionen genomförs i tre steg, biläggs församlingsinstruktionen och revideras senast inför ny mandatperiod. Kartläggning, beskrivning och analys med slutsatser. Slutsatserna skrivs i församlingsinstruktionen. Beslut i barnkonsekvensanalys, utifrån slutsatserna, formuleras i pastorala programmet. Utvärdering av barnkonsekvensanalys samordnas med utvärderingsplanen för församlingsinstruktionen.

Barnkonsekvensanalysens användning

- Underlag för församlingsinstruktion.
- Grundläggande underlag för kommande beslut i kyrkorådet.
- Underlag för att synliggöra barnens rättigheter för alla medarbetare.
- Medvetandegöra begreppen Barnens rätt och barnrättsperspektiv.
- I varje aktuellt beslut beaktas barnkonsekvensanalys med barns delaktighet och inflytande.

Vilka barn är det som berörs av församlingsinstruktionen?

Indirekt: Alla barn (0-18 år) som bor eller vistas i Nederluleå församling.

Direkt: Alla barn (0-18 år) som deltar i församlingens verksamhet i egna och offentliga lokaler eller sammanhang.

DOKUMENT			SIDA
Barnkonsekvensanalys			4(21)
UPPRÄTTAT AV	DATUM	DOKUMENTBETECKNING	VERSION
Marina Lundberg	2015-04-09		1.1

På vilket sätt berörs barnen?

Församlingsinstruktionen är ett måldokument som utifrån kartläggning och omvärldsanalys lyfter fram områden och verksamheter som församlingen strävar efter att utveckla. Denna barnkonsekvensanalys ska säkerställa att barnens rättigheter kommer i främsta rummet, analysens slutsats kommer att ligga till grund för församlingsinstruktionen.

KARTLÄGGNING

Vad vet vi om barn?

Ekonomi (SCB 2012) Se tabeller i bilaga 1:1–1:3

Många barn i Sverige (30 procent) har begränsat med ekonomiska resurser av olika anledningar. Det framgår att barn till utrikesfödda föräldrar i högre utsträckning lever i ekonomisk utsatthet. Cirka 12 procent av alla barn i Sverige hör till kategorin barnfattigdom, enligt Rädda Barnen.

Cirka 8,2 procent av alla barn i Luleå är ekonomiskt utsatta.

Cirka 6,9 procent av alla barn som bor i Nederluleå församling är ekonomiskt utsatta.

Cirka 8,3 procent av alla barn som är medlemmar i Svenska kyrkan Nederluleå församling är ekonomiskt utsatta.

Trots den utbredda ekonomiska utsattheten har många barn tillgång till teknik.

73 procent av alla barn i Luleå har egen dator.

97 procent av alla barn i Luleå har egen mobil.

60 procent av alla barn i Luleå använder Internet minst en timme om dagen.

Hälsa

Många barn i Sverige, cirka 40 procent, har för högt ställda krav på sig själva.

I Luleå lider upp till 45 procent av stressrelaterade problem.

Fritid

En del barn har inte så många aktiviteter efter skolan, åtminstone inte med någon vuxen ledare närvarande. Drygt hälften (60 procent) idrottar minst en dag i veckan.

Trygghet

Många barn säger att de känner sig trygga i skolan och i den egna kommunen.

Psykisk hälsa

Många flickor i tonåren lider av psykisk ohälsa.

De barn som lever i ekonomiskt utsatta familjer är i högre grad drabbade.

DOKUMENT			SIDA
Barnkonsekvensanalys			5(21)
UPPRÄTTAT AV	DATUM	DOKUMENTBETECKNING	VERSION
Marina Lundberg	2015-04-09		1.1

*Alla ska ha samma rättigheter, trots funktionsnedsättningar.
Jag tycker det är viktigt att vi också ska bli sedda och tagna på allvar.*

UNG VUXEN I LULEÅ MED FUNKTIONSNEDSÄTTNING

Vad vet vi om våra medlemmar?

Geografisk fördelning i Luleå

I bilaga 1:4 finns uppgifter som visar hur den ekonomiska utsattheten varierar mellan olika stadsdelar i Luleå.

Kyrkotillhörighet

Följande uppgifter är hämtade från Svenska kyrkans statistikdatabas.

Medlemmar i Nederluleå församling

22 200 medlemmar (2013)

24 300 medlemmar (2000)

Procent av antal bosatta i förs

77,5 % (Riket 65,9 %)

90,6 % (Riket 82,9 %)

Unga medlemmar i Nederluleå förs.

5 311 medlemmar barn 0-19 år (2013)

6 390 medlemmar barn 0-19 år (2000)

76 % av barn bosatta i förs

92 % av barn bosatta i förs

Antal bosatta i Nederluleå församling

Totalt: 28 650 personer varav 6 957 barn 0-19 år (2013).

2008 var antalet barn i Luleå 14 328, vilket har minskat till 13 822 barn år 2012.

Drygt hälften av alla barn i Luleå kommun bor i Nederluleå församling.

Ungefär en fjärdedel (cirka 24 procent) av alla som bor i församlingen är barn 0-18 år.

Nästan en tredjedel (cirka 28 procent) av församlingens medlemmar är barn 0-18 år.

Intervjuer och enkätundersökningar av barn i Nederluleå församling

Ur Nederluleå församlings konfirmandenkät (2009) av Jonas Bromander, teologie doktor i religionssociologi.

Diagram 4.4. Gudstjänst

I diagram 4.4 kan vi se hur konfirmander upplever gudstjänstlivet. Andelar (%) som instämmer ganska mycket eller helt och hållet:

DOKUMENT			SIDA
Barnkonsekvensanalys			6(21)
UPPRÄTTAT AV	DATUM	DOKUMENTBETECKNING	VERSION
Marina Lundberg	2015-04-09		1.1

- Jag känner mig välkommen i gudstjänsten (cirka 75 %)
- Gudtjänster är oftast långtråkiga (cirka 50 %)
- Jag tycker om musiken under gudstjänster (cirka 45 %)
- Jag tycker om stämningen under gudstjänster (cirka 40 %)
- Konfirmander har fått vara med och påverka innehållet i gudstjänster (cirka 35 %)
- Att delta i gudstjänst hjälper mig att slappna av (cirka 30 %)
- Gudstjänster brukar handla om sådant som rör mig och mitt liv (cirka 20 %)
- Det är viktigt för mig att delta i gudstjänster (cirka 18 %)
- Jag tycker oftast predikan är intressant att lyssna på (cirka 15 %)

Resultatet av frågorna visar att en majoritet (cirka 75 procent) kände sig välkomna men man tycker inte att det ger så mycket att gå i kyrkan. Mest positiv var man till stämningen under gudstjänster. Många tyckte att musiken var fin. Däremot verkar det som att konfirmanderna inte riktigt känner att gudstjänsterna handlar om dem. Under åren har ungefär 30 procent uppgett att de har fått vara med och påverka innehållet i gudstjänsterna.

Diagram 5.1. Relation till kyrkan

Hur tänker 2009 års konfirmander kring sin fortsatta relation till Svenska kyrkan efter avslutad konfirmation? Resultaten som visas i diagram 5.1 anger naturligtvis inte hur det i framtiden kommer att bli, utan de ger endast en bild av hur det skulle kunna bli om nu rådande förhållanden hölls konstanta. Mycket kan hända i ungdomarnas liv under de närmaste åren som gör att deras uppfattning förändras. Inte desto mindre är det intressant att ta del av med vilken inställning de lämnar sin konfirmandtid.

- Om jag får barn vill jag att de ska bli döpta (cirka 90 %)
- När jag dör vill jag ha en kyrklig begravning (cirka 85 %)
- När jag blir äldre vill jag gifta mig i kyrkan (cirka 80 %)
- Jag känner förtroende för dem som arbetar i kyrkan (cirka 70 %)
- Jag vill fortsätta vara medlem i kyrkan (cirka 50 %)
- Jag skulle kunna tänka mig att bli ung konfirmandledare (cirka 35 %)
- Jag skulle kunna tänka mig att vara med i aktivitet som kyrkan ordnar (cirka 30 %)

Hälften av konfirmanderna svarar ja på påståendet att de vill fortsätta vara medlemmar i Svenska kyrkan. Det är alltså ungefär 40 procent färre än de som ville döpa sina barn. Andelen som uttryckligen inte ville fortsätta vara medlemmar har ökat från 19 till 23 procent. Man kan konstatera att man gärna vill döpa sina barn även om man själv inte vill vara medlem. Det kan ses som ett tecken på att Svenska kyrkan anses vara viktig för att ritualisera livets stora händelser. Att få ta del av kyrkliga handlingar var också den genomgående mest valda anledningen att vara medlem i Svenska kyrkan enligt den stora medlemsundersökningen *Medlem i Svenska kyrkan – en studie kring samtid och framtid*. Undersökningen genomfördes 2004 (Bromander 2005).

DOKUMENT			SIDA
Barnkonsekvensanalys			7(21)
UPPRÄTTAT AV	DATUM	DOKUMENTBETECKNING	VERSION
Marina Lundberg	2015-04-09		1.1

Rapporten Nya visioner i Bergnäs kyrkan

2011 gjorde Marina Lundberg, församlingspedagog i Nederluleå församling, en undersökning som visar att det finns många unga medlemmar, särskilt pojkar, på Bergnäset.

I Bergnäs kyrkan har vi barngrupper som når många barn men flest flickor.

En enkät med frågor om vad pojkar gör och tycker om att göra på fritiden har gjorts i åk 4 på Bergnäset. Svaren på enkäten är ganska liktydiga med andra undersökningar som finns på Internet. (*Undersökningar med intervjuer av barn i Sverige. Red anm*)

Det är tydligt att pojkarna framförallt sysslar med lagsport på fritiden till exempel fotboll.

Nästan alla pojkar tränar minst en gång i veckan, pojkar i tioårsåldern tränar ofta flera sporter i veckan. Flickor sysslar i högre grad med kulturella aktiviteter som vi framförallt erbjuder i Bergnäs kyrkan (2011). Pojkar tycker om att vara utomhus sommar som vinter. Enligt rapporten *Meningsfull fritid* så får barnen allt sämre möjligheter att leka utomhus i naturlig miljö. Barn behöver miljöer där de får undersöka och upptäcka, miljöer som lockar till äventyr, som inte är tillrättalagda.

Den fria leken där barnen får använda hela sin fantasi, är viktig för att barnen ska bli harmoniska. LEKFORSKARE BIRGITTA KNUTSDOTTER

Intervju med Nederluleå församlings ledarskola (ungdomar 16-18 år)

Hur kan vi som ungdomar vara med och påverka beslut?

- Påverka genom att vara med.
- Prata med anställda.
- Bjuda in kyrkorådet.

Vad skulle vi vilja påverka?

- Verksamhet som rör ungdomar.
- Gudstjänster – mer variation i gudstjänster.
- Ibland är det kul men ungdomsledda gudstjänster.
- Det skulle vara kul med någon annan typ av gudstjänst.
- Sinnesromässor kanske kan vara vid fler tillfällen.
- Fler psalmer som tilltalar ungdomar.
- Välj nyare låtar som kan användas som psalmer.
- Inte för många verser, det blir lite för mycket.
- Tydligt mindre tema som styr allt man väljer i gudstjänsten, som psalmer till exempel.
- Fler som spelar instrument i gudstjänsterna.
- Fler roliga gäster i veckomässan.
- Ledarskolan – fundera på upplägget förändra.
- Ny rekryteringskampanj.
- Alla konfirmander kan vara med på Facebook så att alla hänger med på tåget.

DOKUMENT			SIDA
Barnkonsekvensanalys			8(21)
UPPRÄTTAT AV	DATUM	DOKUMENTBETECKNING	VERSION
Marina Lundberg	2015-04-09		1.1

Vad är det för verksamhet som är viktigast i Nederluleå församling?

(sådan som redan finns och sådan som saknas...)

- Sommarkyrkan är viktig, både för de som sommarjobbar och för de som möts.
- Bra jobbmöjligheter.
- Ledarskolan.
- Konfirmander.
- Utnyttja de fina lokalerna till annat, till exempel temakvällar som på läger, fast enstaka tillfällen, med gäst som berättar, till exempel alkoholist.
- Visa och berätta mer att alla är accepterade i kyrkan att alla får vara med.
- Det är synd att kyrkan har lite dåligt rykte.
- Svenska kyrkan dyker upp i media ibland på ofördelaktigt sätt.

Ett barnperspektiv måste utgå från det sätt varpå barn själva uppfattar sin verklighet. TILLER 1991

Forskning/statistik – Rädda Barnens rapport år 2012

Definition av barnfattigdom

Rädda Barnen och Tapio Salonen, professor i socialt arbete, utarbetade definitionen barnfattigdom. Definitionen kan klassificeras som ett så kallat absolut fattigdomsmått, vilket innebär att inkomster under en viss miniminivå räknas som fattigdom.

Inkomststandard är ett mått på hur inkomst (och ev. bidrag) räcker till.

Inkomststandard 1,0 (2012) = inkomstnivå för normal baskonsumtion och boende.

11 986 kronor/mån 1 vuxen och 1 barn. 18 240 kronor/mån 2 vuxna och 2 barn.

2012 hade 3,9 procent av alla barnfamiljer i Sverige en inkomststandard under 0,75.

Försörjningsstöd är ett annat mått på barnfattigdom som räknas utifrån familjer som lever helt på försörjningsstöd hela eller delar av året.

Separationer (SCB, Prognosinstitutet)

Under 2013 var 52 000 barn i Sverige med om en separation. Gävleborg, Södermanland och Dalarna var de län där separationer var vanligast. Barn som efter separationen bor med en ensamstående förälder har ofta sämre ekonomiska villkor än barn som har sammanboende föräldrar. Under 2013 var nära 52 000 barn i Sverige med om en föräldraseparation. Det motsvarade 3,4 procent av de barn som bodde tillsammans med två föräldrar. Det är vanligare att barn med utländsk bakgrund är med om en separation än att barn med svensk bakgrund är det.

Sämre ekonomi för barn med ensamstående föräldrar

Barn som bor med en ensamstående förälder har ofta en sämre ekonomisk situation jämfört

DOKUMENT			SIDA
Barnkonsekvensanalys			9(21)
UPPRÄTTAT AV	DATUM	DOKUMENTBETECKNING	VERSION
Marina Lundberg	2015-04-09		1.1

med barn som har sammanboende föräldrar. Den disponibla inkomsten är lägre, och en större del av inkomsterna kommer från olika former av familjestöd som exempelvis barnbidrag, bostadsbidrag, underhållsstöd och ekonomiskt bistånd.

Delaktighet – på barns villkor?

Monica Nordenfors forskningsrapport om barns delaktighet – barnkonventionen.

I kapitlet Barns kompetens beskriver hon att det handlar om att vara ”lyhörd för barns signaler om hur de vill ha det, vad de vill ha och försöka gå över våra egna gränser för vad vi anser är bra för barn och i vilka sammanhang barn ska delta.”

Barn har rätt att besluta att inte delta i beslut där vuxna har bestämt att de ska delta.

Ett problem kan dyka upp när barnen inte är beredda på att ta beslut. Informanter (barn i Nordenfors undersökning) såg sig jämställda med de vuxna, men förmedlade ändå underordnad ställning och de vuxnas tolkningsföreträdare. Barnen hade inte förväntat sig makten att bestämma, de kunde inte tänka sig in i situationen.

DOKUMENT			SIDA
Barnkonsekvensanalys			10(21)
UPPRÄTTAT AV	DATUM	DOKUMENTBETECKNING	VERSION
Marina Lundberg	2015-04-09		1.1

BESKRIVNING

Så har arbetet med barnkonsekvensanalysen gått till väga:

2014

- Maj Utbildningsdagar på Sigtuna folkhögskola om barnkonsekvensanalys (Marina Lundberg och Malin Godmo deltog)
- September Stiftets Utbildningsdagar (Maria Fors och Anna Sellén deltog)
- Oktober Diskussionsforum på Luleå stift: Hur och varför jobbar vi med barnkonsekvensanalys? (Marina Lundberg och Anna Sellén deltog)
- 29 oktober Marina Lundberg fick i uppdrag av kyrkoherden att arbeta med barnkonsekvensanalys för församlingsinstruktion 2015.
- November Marina Lundberg och Åke Nordlundh möttes och talade om hur arbetet med barnkonsekvensanalysen skulle gå till.
Projektplan skrevs och arbetsuppgifter justerades, för att få tid till arbetet.
- December Cirka 80 timmar har använts till att samla material, skriva kartläggning, beskrivning och en början till analys.

2015

- 13 januari Heldag med arbetsprocesser för att diskutera församlingsinstruktion.
- Februari Arbetsgrupp tillsattes för att diskutera, justera och förfina barnkonsekvensanalysen.
Marina Lundberg, Anna Sellén och Urban Bjuhr är med i gruppen.
Ytterligare 20-24 timmar används till att justera dokumentet.

Referenspersoner: Åke Nordlundh, Malin Godmo, Anna Sellén, Urban Bjuhr, samt pedagogkollegiet i Nederluleå församling.

Hur har barnen fått komma till tals?

Det statistiska underlaget som ingår i kartläggningen är baserat på barns svar på olika frågor. De flesta frågorna är besvarade av barn 9-18 år. Enkäterna har gjorts av SCB, Rädda Barnen, Svenska kyrkan och Luleå kommun.

Ungdomar som deltar i församlingens ledarskola har deltagit i ett diskussionsforum. Barn har hörts och tillfrågats tidigare i olika undersökningar i Nederluleå församling. En del av dessa synpunkter och svar finns med i kartläggningen (se frågeexempel bilaga 1:6).

Vilken information har barnen fått eller kommer barnen att få om beslutet?

Församlingsinstruktionen i kortform (sammanfattning) görs för att alla ska kunna ta del av dess innehåll.

Vilka övriga regler och paragrafer ligger till grund för beslutet?

§ 5-6 i kyrkoordningen som handlar om församlingsinstruktion och barnkonsekvensanalys.

DOKUMENT			SIDA
Barnkonsekvensanalys			11(21)
UPPRÄTTAT AV	DATUM	DOKUMENTBETECKNING	VERSION
Marina Lundberg	2015-04-09		1.1

Vilka artiklar i barnkonventionen ligger till grund för analysen?

FN:s barnkonvention lägger ett tydligt fokus på barns rättigheter. De viktigaste artiklarna som tagits hänsyn till i analysen är dessa:

§ 2 Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras.

§ 3 Barnets bästa ska komma i främsta rummet i alla beslut som rör barn.

§ 6 Barn har rätt till liv överlevnad och utveckling

§ 12 Varje barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i frågor som rör hen.

I analysen och den teologiska reflektionen har vi även tänkt på följande artiklar:

§ 14 Respektera barns rätt till tankefrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet.

§ 15 Barns rätt till föreningsfrihet och till fredliga sammankomster.

§ 31 Barn har rätt till vila, fritid och lek.

ANALYS

Riktlinjer av betydelse för det pastorala programmet (den praktiska tillämpningen). Analysens slutsats skrivs in i församlingsinstruktionen.

Vad vet vi om barnen?

En del av intervjuerna med barn har gjorts av SCB i samband med telefonintervjuer med föräldrarna. Det kan betyda att inte alla utsatta barn har fått komma till tals.

Vilka barn har blivit tillfrågade?

Vilka kategorier saknas? Funktionsnedsatta? Barn som har diagnos?

Barn som lever i hem där föräldrarna är narkomaner/missbrukare? Hemlösa barn?

Barn som är asylsökande?

Kan det vara fler barn som saknas?

Inför nästa församlingsinstruktion (2019) kan det vara klokt att utforma enkät/intervjufrågor som kan ställas till deltagare i barn- och ungdomsgrupper, till exempel Balla gänget och barn som vi möter i diakonala sammanhang.

Ekonomi

Barnfattigdomen har minskat i Luleå med cirka en procent under tre år (2010-2012).

8,3 procent av våra medlemmar 0-18 år (445 personer) tillhörde de ekonomiskt utsatta 2012.

Riksgenomsnittet idag ligger på 12 procent enligt Rädda Barnens rapport (2013).

Barn har däremot i hög utsträckning tillgång till modern teknik som dator, mobiltelefon och Internet. 97 procent av barn 10-18 år hade egen mobiltelefon 2013. Om alla barn ska ha möjlighet att vara med bör vår verksamhet som riktar sig till barn och unga fortsätta vara kostnadsfri.

DOKUMENT			SIDA
Barnkonsekvensanalys			12(21)
UPPRÄTTAT AV	DATUM	DOKUMENTBETECKNING	VERSION
Marina Lundberg	2015-04-09		1.1

Hälsa, fritid, trygghet och psykisk hälsa/ohälsa

Alla barn har rätt till vila, fritid och lek men som vi kan se i SCB:s undersökningar (bilagorna 1:1–1:3) så finns det många barn och ungdomar i Nederluleå församling som inte har så många möjligheter till det. Allt fler ungdomar lider av stressrelaterade symtom. Många på grund av höga krav på sig själva. Många barn idrottar, men upp till 40 procent har ingen vuxenledd aktivitet på fritiden. Siffrorna visar att den psykiska ohälsan i högre grad drabbar flickor i tonåren. Nederluleå församling uppfyller vissa av barns och ungdomars behov vad gäller fritidsaktiviteter, och ska fortsätta erbjuda sådan verksamhet.

Vad vet vi om våra medlemmar?

Geografisk fördelning i Luleå

Den ekonomiska utsattheten varierar mellan olika stadsdelar i Luleå. Vad som utmärker sig är att stadsdelarna Hertsön och Notviken har nästan dubbelt så hög andel barn i ekonomiskt utsatta familjer än genomsnittet. Någon större förändring har inte skett över tid. Ser man till antalet barn så visar statistiken att även Örnäset och Björkskatan (Porsön ingår här) har ett stort antal barn i ekonomiskt utsatta familjer.

Kyrkotillhörighet

En tredjedel av församlingens medlemmar är barn upp till och med 18 år.

Intervjuer och enkätundersökningar

Hur upplever konfirmander gudstjänsten?

Enligt forskaren Jonas Bromanders undersökning bland konfirmander i Nederluleå församling 2009 anser en majoritet av konfirmanderna att gudstjänsten inte handlar om sådant som berör dem och deras liv. (diagram 4.4 gudstjänst)

Hans slutsats är att det är anledningen till att så pass många tycker att predikan är ointressant (närmare 60 procent) och att gudstjänster är långtråkiga (över 50 procent). Man kan fråga sig om fler konfirmander skulle känna att gudstjänsten berörde dem om de i högre utsträckning fick vara med och planera gudstjänsten.

Hur ser konfirmander på sin kommande relation till kyrkan?

De flesta konfirmanderna säger att de vill ta del av de kyrkliga handlingarna i framtiden. Med tanke på att konfirmanderna upplevde sin konfirmandtid så pass positivt och att nästan alla vill låta döpa sina barn är däremot andelen som instämmer i att de vill fortsätta att vara medlemmar i Svenska kyrkan (cirka 50 procent) relativt låg. Hur ska vi hitta balansen där barnen uppfattar att det är bra att vara medlem i Svenska kyrkan och att det inte bara kostar skjortan, utan att för den skull utsätta barn som inte har ekonomiska möjligheter att vara ”betalande” medlemmar?

DOKUMENT			SIDA
Barnkonsekvensanalys			13(21)
UPPRÄTTAT AV	DATUM	DOKUMENTBETECKNING	VERSION
Marina Lundberg	2015-04-09		1.1

Rapporten Nya visioner i Bergnäs kyrkan

I en studie med pojkar 7-10 år från Bergnäset i Luleå visar det sig att pojkar i högre utsträckning vill delta i aktiviteter med expressiv inriktning, till exempel fri lek.

Flickor intresserar sig för kulturella aktiviteter i högre utsträckning.

Hur kan vi möta barn och göra saker med/för barn som barn vill och inte som vuxna tror att de vill? I skolan, på fritiden, i kyrkan, i gudstjänsten, "barnmöjliggörare"?

En omfattande undersökning om barns fritid kan vara av intresse för kommande barnkonsekvensanalys.

Intervju med Nederluleå församlings ledarskola

Skapa en mötesplats där kyrkoråd, anställda och barn/ungdomar naturligt kan mötas.

Ungdomar vill vara med och påverka verksamhet och aktiviteter de själva deltar i.

Forskning/statistik

Enligt prognosinstitutet på SCB far en del barn illa av föräldrars separation.

Enligt Rädda Barnens rapport 2012 har barn som bor med ensamstående förälder sämre ekonomisk situation.

Monika Nordenfors visar i sin forskningsrapport *Delaktighet – på barns villkor?* att barn har svårt att föreställa sig att de har makt att bestämma. Man måste vara lyhörd för barnens signaler om hur de vill ha det och vad de vill ha.

SLUTSATSER

Följande slutsatser vill vi uppmärksamma och ta med i församlingsinstruktionen.

- Barnfattigdomen är stor i Luleå.
- Porsön är utmärkande med störst ekonomisk utsatthet bland barn.
- En del flickor i tonåren lider av psykisk ohälsa.
- 60 procent av alla barn och ungdomar som är tillfrågade sysslar med idrott.
- Många barn har ingen veckovis vuxenledd aktivitet i veckan.
- En tredjedel av Nederluleå församlings medlemmar är barn 0-18 år.
- Det diakonala perspektivet är viktigt för barn som lever i utsatthet på olika sätt.
- Församlingens gudstjänster kan fungera bättre för barn.
- Det är svårt utvärdera hur många barn som besöker församlingens gudstjänster.
- Det är svårt för pojkar att känna att kyrkans verksamhet är relevant och intressant.
- Barn leker allt mindre utomhus.
- Barn vill vara delaktiga.
- Ungdomar vill vara med och påverka verksamhet och aktiviteter de själva deltar i.
- Ungdomars konfirmandtid spelar stor roll för deras framtida relation till kyrkan.

DOKUMENT			SIDA
Barnkonsekvensanalys			14(21)
UPPRÄTTAT AV	DATUM	DOKUMENTBETECKNING	VERSION
Marina Lundberg	2015-04-09		1.1

Slutsatser till församlingens grundläggande uppgift i församlingsinstruktionen

Vi ser att många barn är ekonomisk utsatta i Luleå. Om alla barn ska ha möjlighet att vara med bör verksamhet som riktar sig till barn och unga fortsätta vara kostnadsfri. Det diakonala perspektivet är viktigt för barn som lever i utsatthet på olika sätt. Våra gudstjänster bör anpassas för barn, barnen måste tillfrågas. Vår statistik bör anpassas så att man kan läsa ut hur många barn som besöker kyrkan. Skapa en mötesplats där kyrkoråd, anställda och barn/ungdomar naturligt kan mötas. Ungdomar vill vara med och påverka verksamhet och aktiviteter de själva deltar i. Teologisk kompetenshöjning gällande barns plats i Guds rike och församlingen. En barnteologi för församlingen behöver utformas och reflekteras av alla tillsammans (se ett första utkast i bilaga 1:5).

Följande slutsatser berör utvärdering och erfarenheter att ta vara på vid kommande barnkonsekvensanalys

En tredjedel av Nederluleå församlings medlemmar är barn 0-18 år, en del av de barnen har inte fått komma till tals i de enkätundersökningar som presenterats. Inför nästa församlingsinstruktion (2019) kan det vara klokt att utforma enkät/intervjufrågor som kan ställas till deltagare i barn och ungdomsgrupper, till exempel Balla gänget och barn som vi möter i diakonala sammanhang. Vi uppfyller vissa av barns och ungdomars behov vad gäller fritidsaktiviteter, och ska fortsätta erbjuda sådan verksamhet. Men en mer omfattande undersökning om barns fritid kan vara av intresse för kommande barnkonsekvensanalys.

DOKUMENT			SIDA
Barnkonsekvensanalys			15(21)
UPPRÄTTAT AV	DATUM	DOKUMENTBETECKNING	VERSION
Marina Lundberg	2015-04-09		1.1

BILAGA 1:1

Statistik och diagram

Barns livsvillkor i Sverige

Luleå stift 2012–2013

Fritid och kultur

Drygt 50 %	läser minst en bok i veckan
Nära 75 %	följer nyheterna varje vecka
Ca 60 %	idrottar minst en dag i veckan
Ca 25-35 %	har besökt teater, museum eller konsert senaste halvåret
25 %	har aktivitet med vuxen ledare v.v.

Ekonomi och materiella resurser

91 %	har eget rum
50 %	har egen TV
97 %	har egen mobil
88 %	har egen cykel
73 %	har egen dator
20 %	har inte råd att följa med kompisar
32 %	har inte råd att köpa samma saker som kompisar har

Hälsa

27 %	skippar frukost varje vecka
20-25 %	har ont i magen eller huvudet varje vecka
35-45 %	har svårt att somna och känner sig stressad varje vecka
40 %	är stressad på grund av höga krav på sig själv

Vanor

27 %	använder Internet aktivt mer än tre timmar per dag
60 %	använder Internet aktivt mer än 1 timme per dag
70-80 %	hjälper till hemma med disk och städning varje vecka
30-40 %	hjälper till med tvätt, matlagning, barnpassning eller utomhusarbete v.v.

Ovanor

8 %	har rökt minst en gång i veckan
20 %	har druckit alkohol varje månad
9 %	har skolkat varje månad

Undersökningen har gjorts av SCB. Barn mellan 10 och 18 år har intervjuats i samband med telefonintervju av föräldrarna.

DOKUMENT			SIDA
Barnkonsekvensanalys			16(21)
UPPRÄTTAT AV	DATUM	DOKUMENTBETECKNING	VERSION
Marina Lundberg	2015-04-09		1.1

BILAGA 1:2

Barns livsvillkor Nederluleå församling

Skolbarns hälsa – några resultat

I årskurs 4 och 7 mår i stort sett alla elever bra för det mesta.

Andelen sjunker på gymnasiet men fortfarande mår nio av tio bra.

De flesta barn uppger att de sover bra och har en vuxen att prata med.

Tobak och alkohol

Var tionde elev som går första året på gymnasiet röker. Bland flickorna har det skett en minskning de senaste åren.

Var tionde pojke i samma årskurs snusar.

Det är fler elever än tidigare år som uppger att de aldrig druckit alkohol.

Frukostvanor

Undersökningen visar på ett samband mellan koncentrationsförmåga i skolan och frukostvanor. Elever som brukar hoppa över frukost, hoppar också ofta över lunch.

Dessa elever dricker oftare läsk, motionerar mindre och är mer överviktiga än övriga.

Fysisk aktivitet och övervikt

Fysisk aktivitet på fritiden minskar ju äldre eleverna blir. Var fjärde flicka som går årskurs 1 på gymnasiet uppger att de ofta eller alltid har besvär i rygg, axlar eller nacke. Det är betydligt fler än pojkarna.

En positiv utveckling är minskningen av andelen pojkar i gymnasiet som dricker saft eller läsk minst tre dagar i veckan. Stillasittandet framför dator och/eller TV har dock inte minskat.

Övervikt och fetma är relativt vanligt och har ökat sedan 2006. Bland flickorna minskar andelen överviktiga med stigande ålder, bland pojkarna är det tvärtom. Var fjärde pojke i årskurs 7 och årskurs 1 på gymnasiet har övervikt eller fetma.

Uppgifterna är hämtade från Trygghets- och folkhälsorådet.

DOKUMENT			SIDA
Barnkonsekvensanalys			17(21)
UPPRÄTTAT AV	DATUM	DOKUMENTBETECKNING	VERSION
Marina Lundberg	2015-04-09		1.1

BILAGA 1:3

Så här ser det ut i Luleå kommun

För att beskriva utveckling och sammansättning av antalet barn och unga som lever i ekonomiskt utsatta familjer i Luleå (data SCB).

Hushållssammansättning

Denna tabell visar olika typer av hushåll i Luleå samt hur stor andel av dessa barnfamiljer (2012) som lever i ekonomisk utsatthet.

	2008	2009	2010	2011	2012	Antal barn	Antal barn i ekonomiskt utsatt familj
Sambo föräldrar svenskfödda	1,6 %	2,0 %	1,9 %	1,4 %	1,5 %	9 028	134
Ensamstående förälder svenskfödd	16,7 %	18,4 %	20,0 %	17,7 %	16,2 %	2 357	381
Sambo föräldr svenskf och utrikes födda	5,2 %	7,0 %	6,7 %	5,9 %	6,5 %	1 241	81
Sambo föräldrar utrikes födda	45,7 %	46,1 %	46,4 %	45,1 %	46,6 %	702	327
Ensamstående förälder utrikes född	52,3 %	53,6 %	52,3 %	46,8 %	41,7 %	494	206
Totalt Luleå	8,4 %	9,1 %	9,4 %	8,3 %	8,2 %	13 822	1 129

Tabellen visar inga större förändringar över tid, förutom för utrikes födda ensamstående föräldrar. Då det gäller svenskfödda föräldrar är det en avsevärd skillnad mellan ensamstående föräldrar och de som är sammanboende.

Det framgår tydligt av tabellen att barn till utrikes födda föräldrar i mycket hög utsträckning lever i en ekonomiskt utsatt situation, även om den har förbättrats något för utrikes födda ensamstående föräldrar. Ser man till det totala antalet barn i ekonomisk utsatta familjer så kan vi notera att cirka 45 procent utgörs av dessa lever i familjer med svenskfödda föräldrar.

Totala antalet barn i Luleå, 0-17 år, har under mätperioden varit relativt konstant.

År 2008 var antalet barn 14 328, vilket har minskat till 13 822 barn år 2012. År 2012 var det 1 129 barn och unga som levde i ekonomiskt utsatta familjer vilket är 8,2 procent av alla barn och unga i Luleå.

Uppgifterna är hämtade från SCB.

DOKUMENT			SIDA
Barnkonsekvensanalys			18(21)
UPPRÄTTAT AV	DATUM	DOKUMENTBETECKNING	VERSION
Marina Lundberg	2015-04-09		1.1

BILAGA 1:4

Geografisk fördelning i Luleå

Följande tabell visar hur den ekonomiska utsattheten varierar mellan olika stadsdelar i Luleå. Områdena motsvarar skolans upptagningsområden, vilket är samma indelning som används i välfärdsredovisningen.

	2008	2009	2010	2011	2012	Antal barn	Antal ekonomiskt utsatta barn (12)
Hertsön	16,5 %	18,0 %	17,9 %	17,2 %	16,4 %	1 633	268
Örnäset	7,7 %	9,2 %	9,8 %	8,7 %	7,9 %	1 805	143
Centrum	8,1 %	8,8 %	10,1 %	7,9 %	8,6 %	1 181	101
Bergnäset	4,3 %	4,6 %	4,8 %	3,9 %	3,5 %	2 137	74
Notviken	16,7 %	17,2 %	17,1 %	16,4 %	15,7 %	1 162	182
Björkskatan	8,5 %	9,3 %	8,7 %	7,3 %	7,9 %	2 373	187
Gammelstad	5,4 %	5,7 %	6,6 %	4,3 %	4,9 %	1 478	73
Sunderbyn	0,9 %	2,1 %	2,4 %	2,5 %	2,2 %	1 067	24
Råneå	7,2 %	7,0 %	7,2 %	7,9 %	7,9 %	977	77
Totalt Luleå	8,4 %	9,1 %	9,4 %	8,3 %	8,2 %	13 822	1 129

Uppgifterna är hämtade från SCB.

DOKUMENT			SIDA
Barnkonsekvensanalys			19(21)
UPPRÄTTAT AV	DATUM	DOKUMENTBETECKNING	VERSION
Marina Lundberg	2015-04-09		1.1

BILAGA 1:5

Teologisk reflektion

"Låt barnen komma till mig och hindra dem inte" (Markusevangeliet 10:14). Bibeln betonar att barnet är en fullvärdig människa, skapad av Gud, och Guds medskapare. Barn har samma rätt i kyrkan som vuxna, vi är alla barn inför Gud. Vårt diakonala uppdrag är att vara rättighetsbärare. Barn har rätt till andlig utveckling, enligt barnkonventionen artikel 6 och 14.

Jesus ger hela sin kyrka en aktuell uppmaning att bereda plats för barns andliga utveckling i Markusevangeliet 10:14. Vad Jesus betonar är just rättigheten att få del av hans undervisning. Jesus framhåller vikten av att ta hand om barnen, barnets värde och betydelse samt deras roll som förebilder av vuxna. *"Sannerligen, den som inte tar emot Guds rike som ett barn kommer aldrig dit in."* (Markusevangeliet 10:15).

Jesus tar ställning för barnen och säger även att *"den som tar emot ett barn tar emot mig"* (Matteusevangeliet 18:5). En konsekvens blir att som vi behandlar barnen så behandlar vi Jesus. Bibeln visar ett tydligt exempel att Jesus som 12-åring blir en förebild för barns delaktighet: *"Efter tre dagar fann de honom i templet, där han satt mitt bland lärarna och ställde frågor. Alla som hörde honom häpnade över hans förstånd och de svar han gav."* (Lukasevangeliet 2:46–47). Jesus som 12-åring står också som en förebild för alla barns andliga längtan. Lukasberättelsen ser en ung människa som etablerar en egen relation till Gud. Barn behöver få bejaka sin andliga längtan dels för sin egen skull men också för att tillföra nytt ljus bland alla Guds barn. Barnet finns med, tolkar och berikar förståelsen av evangeliets sanningar. Barn söker också förståelse för sina andliga frågor och därför är barnen en viktig samtalspartner i vårt arbete.

Den kristna kyrkans uppgift grundar sig på dop- och missionsbefallningen. Jesus uppmaning gäller alla döpta. Alla som är döpta har samma värde inför Gud. Kyrkan är bärare av en dop- och missionsteologi som värdesätter barnet. Att vi alla hör, ser och tar barnet på allvar är en viktig del i att fullborda vårt uppdrag. Med klarsynthet måste vi se barnen i sammanhang där de blir bortglömda eller osynliggjorda.

BILAGA 1:6

Barns synpunkter beskrivs utifrån ställda frågor

I ledarskolan hölls ett diskussionsforum med nedanstående frågor. Tanken är att etablera en kontakt mellan de som ska fatta beslut och barn/ungdomar som finns med i församlingens verksamhet. Svaren finns med i kartläggningen.

DOKUMENT			SIDA
Barnkonsekvensanalys			20(21)
UPPRÄTTAT AV	DATUM	DOKUMENTBETECKNING	VERSION
Marina Lundberg	2015-04-09		1.1

1) Om du fick vara med och bestämma mer i Nederluleå församling. Vilka beslut vill du vara med i? Vilka beslut är viktigast för dig?

2) På vilket sätt skulle du kunna tänka dig att berätta om dina åsikter för kyrkoråd/kyrkoherde?

3) Vad tycker du är viktigast att satsa på i Svenska kyrkan, Nederluleå församling?
Något som finns eller något som saknas, nämn flera viktiga saker, målgrupper eller områden.

DOKUMENT			SIDA
Barnkonsekvensanalys			21(21)
UPPRÄTTAT AV	DATUM	DOKUMENTBETECKNING	VERSION
Marina Lundberg	2015-04-09		1.1

Litteraturlista och källhänvisningar

Bibel 2000

B Knutsdotter, Olofsson, I lekens värld: En grundbok om lekens betydelse. 2003

Förenta Nationerna (FN) konvention för barns rättigheter 1989

J Bromander Konfirmandenkät 2006-2009

Kyrkoordningen § 5-6

K Anttila ”Han blickar mot Afrika” Intervju med Axel Isaksson 21, student
gymnasiesärskolan. NSD 8/12 2014

M Lundberg ”Nya visioner i Bergnäs kyrkan” undersökande projektrapport. 2011

M Nordenfors doktor i socialt arbete, lektor, ”Delaktighet – på barns villkor?”
forskningsrapport Göteborg 2010

P O Tiller ”Barneperspektivet” Om att se och bli sedd. Norsk Senter for barneforskning
Trondheim 1991

Rädda Barnen rapport om barnfattigdom 2012

Statistiska centralbyrån (SCB) telefonintervjuer av barn 10-18 år i samband med intervju av
föräldrar 2012

Svenska kyrkans statistikdatabas, 2000, 2013

Trygghets- och folkhälsorådet

Ungdomar i Nederluleå församlings ledarskola